

veldwaarnemingen CLXV

Verzameld door Henk J. Lichtenbeld

Inzenders van waarnemingen worden verzocht hun gegevens zo spoedig mogelijk na waarneming, liefst tweemaalnelijks, in te zenden.

Waarnemingen van zeldzame soorten, zie daarvoor de lijst van de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (Het Vogeljaar 25 (1) : 13) en bijzondere waarnemingen, gaarne met uitgebreide omschrijving en zo mogelijk met foto's.

Bij alle waarnemingen naast de plaats van waarneming ook de gemeente vermelden.

Roodkeelduiker. 13-10-90 1 ex. vliegend langs Zuidpier, IJmuiden (P. Tak, J. van Blanken, P. de Droog); 16-10-90 2 ex. bij kop Zuidpier, IJmuiden (D. Gibbs, P. Tak).

Roodhalsfuut. 16-10-90 1 ex. tussen pieren, IJmuiden (D. Gibbs, P. Tak).

Kulfdiiker. 26-10-90 1 ex. vliegend langs Zuidpier, IJmuiden (P. Tak, D. Gibbs); 10-11-90 1 ex. Zuidpier, IJmuiden, zie foto (J. van 't Hof, K.J. Eigenhuis); 2-12-90 1 ex. sluizen, Terneuzen (A. Wieland).

Geoorde Fuut. 6-10-90 20 ex. Schotsman, Veerse Meer, Veere (M.A. Capello), 1 ex. Kanaal Gent-Terneuzen (A. Wieland); 20-10-90 1 ex. haven, Braakman, Terneuzen (A. Wieland).

Dodaars. 12-10-90 2 ex. omg. Noorderhoofd, Harlingen, 26-10-90 5 ex. visserijhaven, Harlingen (E.W.F. Brandenburg); 27-10-90 8 ex. Lauwersoog (P.J. de Boer); 19-11-90 6 ex. De Grift bij Woudenberg (B.M. Visser).

Vaal Stormvogeltje. 4-10-90 1 ex. r. zuidwest langs zuidelijk havenhoofd, Scheveningen (H. Zevenbergen & zn.); 6-10-90 1 ex. op plas 's-Gravenbroek, Reeuwijk (N. de Bruin, J. van Gemeren); 8-10-90 2 ex. r. zuidwest, zuidelijk havenhoofd, Scheveningen (H. Zevenbergen & zn.)

Kulfaalscholver. 10-11-90 1 ex. tussen pieren, IJmuiden, zie foto (K.J. Eigenhuis, J. van 't Hof); 24-11-90 1 ex. zeedijk, Terneuzen (A. Wieland);

Kleine Pelikaan, Nijkerkernauw, 27 oktober 1990.
Foto: J. van 't Hof.

22-12-90 sub.ad. ex. Nieuw-Neuzenpolder I, Terneuzen (M. Capello, A. Wieland).

Kleine Pelikaan (*Pelecanus rufescens*). 27-10-90 1 ex. van deze Afrikaanse soort, Nijkerkernauw. De herkomst van de vogel is niet bekend. Ad. vogel is hoofd. grijsachtig met iets donkerder grote slagpennen, niet zwart. Rug en stuit wijnkleurig roze, zie foto (J. van 't Hof). De vogel werd daar voor het eerst gezien op 25-10-90 en zat 4-11-90 in het Nulderneauw (zie jaargang 38(6) : 286).

Grote Zilverreiger. 12-10-90 1 ex. Huisvennen, Kampina, Bostel (echtp. P. Raadsen); 17-10-90 1 ex. kwelder, later foer. op wadzijde de Hon, Ameland (S. Bakker),

Koereiger. 27-10-90 1 ex. Poelpolder, Lisse, zie foto (D. Groenendijk, K.J. Eigenhuis, J. van 't Hof).

Roerdomp. 29-12-90 1 ex. vliegend, 't Bovenwater, O. Flev. (H.J. Lichtenbeld).

Ooievaar. 14-10-90 4 ex., 2 aan 2 op plat dak, bejaardencentrum 'Swaenendreef', Lisse (J.B. de

Koereiger, De Poelpolder, Lisse, 27 oktober 1990.
Foto: J. van 't Hof.

Bruin, A.M.M. van der Reijken). 10-11-90 2 ex. foer., West-Abstpolder, Schiedam (J.H. Beijer).
Zomertaling. 22-9-90 1 ex. Saeftinghe, Hulst (M.A. Capello, H. Castelijns, W. Wisse, R. Remmerts).
IJseend. 15-11-90 ♀ Zuidpier, IJmuiden (J.H. Beijer); 17-11-90 2 ex. haven, Kornwerderzand (fam. J. van 't Hof); 24-11-90 en 22-12-90 ♀ haven, Braakman, Terneuzen (A. Wieland, M. Capello).
Zwarte Zeeëend. 22-9-90 ♂ buitenhaven, Kornwerderzand (E.W.F. Brandenburg).
Middelste Zaagbek. 23-9-90 ♀ Kornwerderzand (P.J. de Boer); 26-9-90 ♀ langs dijk naar Marken (J.H. Beijer); 24-10-90 1 ex. Eierlandse Gat, Texel, ♀ wad, De Cocksdorp, Texel (H.J. Lichtenbeld).
Nonnetje. 18-10-90 3 ♀♀ Zwanenwater, Callantsoog (J. Groen); 25-10-90 ♀ Nieuw Kanaal, AW-duinen, Zandvoort (J.H. Beijer).
Kleine Rietgans. 14-10-90 2 ex. en 20-10-90 6 ex. overvl. Hellegat, Hontenisse (M.A. Capello, A. Wieland, J. Poortvliet, W. Wisse).
Sneeuwganzen. 9-9-90 ad. ex. witte fase, aanwezig tot 20-10 Saeftinghe, Hulst (M.A. Capello, H. Castelijns, J. Poortvliet, F. Terstappen); 4-12-90 1 ex. tussen Grauwe Ganzen, Kekerdom, Ooijpolder (Joke Iest-Been); 6-12-90 1 ex. tussen Grauwe, Kol- en Rietganzen, Erlecom, Ooijpolder (W. & E. Feil).

Kuitduiker, Zuidpier, IJmuiden, 10 november 1990.
 Foto: J. van 't Hof.

Rotgans. 14-10-90 9.00 uur 13 ex. en 9.15 uur 6 ex. r. zuidwest over Woudenberg (B.M. Visser).
Witbuikrotgans. 20-10-90 1 ex. tussen 11 Zwartbuikrotganzen r. zuidwest, langs De Vulkana, Kijkduin (H. Zevenbergen & zn.).
Canadese Gans. 14-10-90 2 ex. Saeftinghe, Hulst (M.A. Capello, J. Poortvliet, W. Wisse); 16-12-90 1 ex. omg. Flevocentrale, Lelystad (E. Feil).
Roodhalsgans. 29 en 30-11 en 1-12-90 2 ex. Zuiderdieppolder, t.o. Scheelhoek, Stellendam (R.P. Boot); 7-12-90 1 ex. tussen enkele duizenden Kol- en Brandganzen, Strandpajerweg, O. Flev. Zat er reeds enige dagen (J. van 't Hof, H.J. & H.S. Lichtenbeld); 17-12-90 1 ex. Wilpse Kleipolder, Wilp (E. Feil).
Wilde Zwaan. 5-11-90 11 ex. (1ste) boven Hagestein

(C. Witkamp, De Dompchoorn 24 (4): 52); 9-12-90 300 ex. Zuidpier, IJmuiden (P. Tak, T. van Dijk, P. de Droog, J. van Blanken).
Rode Wouw. 25-10-90 1 ex. over Helsdingen (N. Leenders, De Dompchoorn 24 (4): 53); 27-12-90 1 ex. Hollum, Ameland (S. Bakker).
Bruine Kiekendief. 9-9-90 65 ex., waarvan 4 ad. ♂♂ slpl. Saeftinghe, Hulst, 28-10-90 nog 15-20 ex. aldaar (M.A. Capello, H. Castelijns, W. Wisse, R. Remmerts).
Visarend. 7-11-90 1 ex. Eempolders, gem. Eemnes (C. Post).
Slechtvalk. 23-10-90 1 ex. r. zuidwest, omgev. Radioduin, Scheveningen (H. Zevenbergen & zn.); 28-10-90 2 ad. en 1 onv. Saeftinghe, Hulst (M.A. Capello).
Roodpootvalk. 20-11-90 ♂ bij stuw, Hagestein (J. van Wagenveld; De Dompchoorn 24 (4) : 53).
Bontbekplevier. 2-12-90 29 ex. hoogwatervluchtplaats, Terneuzen (A. Wieland).
Bokje. 14-10-90 1 ex. Selenapolder, Hulst (M.A. Capello).
Witgatje. 23-10-90 2 ex. Leeuwarden (P.J. de Boer).
Kanoetstrandloper. 2-12-90 1 ex. hoogwatervluchtplaats, Terneuzen (A. Wieland).
Temminck Strandloper. 17-10-90 2 ex. Den Oever, Wieringen (M. Kordes, J. Groen).
Middelste Jager. 9-9-90 2 ex. r. noord over zee, Noordwijk aan Zee (A. Steenvoorden); 20 en 21-9-90 onv. ex. donkere fase, visserijhaven, Noorderhoofd, Harlingen (E.W.F. Brandenburg); 13-10-90 1 ex. strand Zuidpier, IJmuiden (P. Tak, J. van Blanken, P. de Droog); 18-10-90 1 ex. aldaar (J.H. Beijer).
Zwartkopmeeuw. 9-9-90 2de jrs. ex. over zee r. noord, Noordwijk aan Zee (A. Steenvoorden); 8-10-90 ad. in winterkleed, Zuidpier, IJmuiden (J. van 't Hof, K.J. Eigenhuis); 13-10-90 1 ex. aldaar (P. Tak, J. van Blanken, P. de Droog).
Alk. 7-11-90 1 ex. tussen havenhoofden, Scheveningen (H. Zevenbergen & zn.); 10-11-90 1 ex. tussen pieren, IJmuiden (J. van 't Hof, K.J. Eigenhuis).
Kleine Alk. 17-11-90 1 ex. bij Leemans Gemaal, Den Oever (echtp. J. van 't Hof).
Zeekoet. 15-11-90 min. 6 ex. bij kop Zuidpier, IJmuiden (J.H. Beijer).
IJsvogel. Gedurende september en oktober werden 20 ex. gezien in Zeeuwsch-Vlaanderen (M.A. Capello), terwijl in het gebied van de Vijfheerenlanden in de periode augustus/oktober 19 ex. werden gemeld (C. Witkamp, De Dompchoorn 24(4): 54); 13-10-90 2 ex. Vinkeveld, AW-duinen (P. Tak); 17-11-90 1 ex. Lage Bergse Bos, gem. Bergschenhoek (W.J. Buesink, R. van der Vorm), 1 ex. Robbenaarbos, Wieringermeer (fam. J. van 't Hof); 1 en 3-1-91 1 ex. langs de Vecht, Utrecht (echtp. A. de Voest).
Zwarte Specht. 27-11-90 ♀ ex. 'Het Grote Bos', Doorn (L.A.J. Gijsen).
Graspleier. 13-10-90 1412 ex. en 14-10-90 2405 ex. tussen 06.50 en 10.00 uur trekkend over Hellegat, Hontenisse (M.A. Capello, A. Wieland, W. Wisse, R. Remmerts).
Roodkeelpleier. 14-10-90 1 ex. over Hellegat, Hontenisse (M.A. Capello, A. Wieland, W. Wisse).
Klaapekster. 13-10-90 1 ex. strand Zuidpier, IJmuiden (P. Tak, J. van Blanken, P. de Droog); 15-10-90 2 ex. Dwingeloose Heide, Dwingeloo (W.R.I. Prinsen, R.E. de Boer); 19-11-90 1 ex. De Stulp, Lage Vuursche (I.J. Soeteman); 21-11-90 1 ex. Posbank, Rheden (A. Wieland).
Roodborsttapuit. 1-11-90 ♀ langs Wijde Wormer Ringvaart, Wijde Wormer (J.H. Beijer); 1-12-90 ♀ linkeroever IJssel, ten noorden van spoorbrug Apel-

Kruifiaalscholver, Zuidpier, IJmuiden, 10 november 1990.
Foto: J. van 't Hof.

doorn-Deventer, gem. Deventer (B. van Kampen, L. Kraamer).

Roodborst. 18-10-90 vele tientallen op Zuidpier, IJmuiden. De talrijkste soort deze dag (J.H. Beijer).

Bladkoninkje. 6-10-90 2 ex. Westkapelle (A. Wieland); 12-10-90 1 ex. Zuiderhavenhoofd, Scheveningen (H. Zevenbergen & zn.); 19-10-90 1 ex. gevangen, Leerdam (S. van der Leeden, De Dompchoorn 24 (4): 55).

Kleine Vliegenvanger. 16 en 25-5-90 zingend ex. omg. Sint Janstraat, Laren N.-H. (J. Taapken); 13-10-90 1 ex. tuintjes Eierlandse Duinen, Texel (J. van 't Hof e.v.a.).

Baardmannetje. 18-10-90 3 ex. overvl. Haringvlietdam (H. Zevenbergen & zn.); 19-10-90 100 ex. Oostvaardersdijk, Z. Flev. (P.J. de Boer).

Grauwe Gors. 13-10-90 1 ex. overtr. Hellegat, Hontenisse (M.A. Capello, R. Remmerts).

Geelgors. 18-10-90 4 ex. foer. tussen begroeiing, strand Zuidpier, IJmuiden (J.H. Beijer).

Rietgors. 13-10 269 ex. en 14-10-90 302 ex. tussen 06.50 en 10.00 uur overtr. Hellegat, Hontenisse (M.A. Capello, A. Wieland, W. Wisse, R. Remmerts).

Kruisbek. Vanaf 1 febr. 1990 het gehele jaar zeer regelmatig gezien en gehoord op landgoed 'Pijnenburg' en Boswachterij 'De Vuursche', Baarn (I.J. Soeteman, J. Taapken); 12-6-90 ca. 55 ex. foer. op zaden van Grove Den bij Ruigahuizen, Gaasterland. Meest ♀♀ en juv. Vooral in november en december veelvuldig waargenomen, steeds in groepjes van enk. tot tientallen (S. Bakker); 13 t/m 16-7-90 regelmatig rondvl. groepjes van ca. 10 ex. landgoed 'Boslust', Bergen op Zoom. In juli en augustus regelmatig een groepje rondvliegend, Vlijmen. Dichtstbijzijnde naaldbos van enige omvang ligt ca. 1,5 km zuidelijker. (P.H. Raadsen); 11-8-90 2 ex. over Diefdijk, Vianen (C. Witkamp); 28-8-90 paar dozijen foer., Boswachterij Ruinen. De laatste tijd regelmatig in dergelijke groepjes in naaldbos Boswachterij Staphorst, o.a. op 7-11 en 9-11-90. Regelmatig overvliegende groepjes in aantallen van verscheidene tientallen (Rein Schut); 31-8 en 12-9-90 resp. 1 ad. & 2 juv. ex. en 1 ad. ex. Alg. Begr.pl., Zaandam. Voorzover bekend nog nooit eerder in de Zaanstreek waargenomen (M. Roos); 15-9-90 40 ex., samen met 20 Sijzen, Wapserveld, Diever, 20 ex. Grenspoel en 13 ex. Canadameer, Appelscha (P.J. de Boer); 3-10-90 11 ex. Diefdijk, Vianen en 1 ex. bij Everstein, Vianen (C. Witkamp, De Dompchoorn 24(4): 55); 4-10-90 enkele ex. centrum De Cocksdorp, Texel (J. van 't Hof); 9-10-90 15 ex. Katlijk, Heerenveen (P.J. de Boer); 12-10-90 ex. rondvl. bij

Everstein, Vianen (C. Witkamp, De Dompchoorn 24(4): 55); 13-10-90 6 ex. Vinkeveld, AW-duinen (P. Tak, J. van Blanken, P. de Droog); 13 tot 21-10-90 hele week troepjes van 10-20 ex. en zelfs 50 ex. bosgebied Oosterduin, Norg (Joke Iest-Been); 19-10-90 ca. 20 ex. bos, Schiermonnikoog. Ook plukrest van ♂ gevonden (W.R.I. Prinsen, R.E. de Boer), ca. 15 ex. Lage Vuursche, Baarn (I.J. Soeteman); 20-10-90 ♀ en ♂ Pinetum, Lunteren (fam. A. van den Heuvel); 3-11-90 9 ex. Zorgvlied, Diever (P.J. de Boer); 5-11-90 3 ex. AW-duinen, Vogelenzang (I.J. Soeteman); 11-11-90 ♀ en ♂ in lariksen, Beatrixlaan, Voorthuizen (fam. A. van den Heuvel); 19-11-90 opvallend veel ex., Lage Vuursche, Baarn (I.J. Soeteman); 25-11-90 5 ex. landgoed 'de Poll', Wilp (H. Feil); 9-12-90 12 ex. landgoed Nijendal, Olst (H. Feil); 14-12-90 6 ex. rondvliegend, Bennekom (P.H. Raadsen).

Grote Kruisbek. 23-10-90 ca. 6 ex. in duinen bij Wassenaarse Slag, Den Haag (H. Zevenbergen & zn.); nov.-dec. 1990 regelmatig ex. Lage Vuursche (J. Taapken).

Witbandkruisbek. 18-10-90 ♂ en ♀ bungalowterrein 'Klein Grindhorst', Garderen, samen met 8 Kruisbekken. Duidelijke witte vleugelstrepen (A. Klut); 10-11-90 paartje bij regenplas, Zwarte Weg, Recreatiegebied Lage Vuursche, vermoedelijk daar tot diep in december aanwezig (J. Taapken); 21-10-90, 11 en 12-11-90 ♀ en ♂ Camping 'De Zeven Linden', Baarn (J. van 't Hof e.v.a.).

Spreeuw. 15-11-90 albino ex. Oostvaardersplassen, Z. Flev. Geheel wit ex. dat zich volkomen normaal gedroeg in een groep van ca. 40 Spreeuwen (W.J. & B. Buesink).

Notenkraker. 21-10-90 1 ex. bij de Zouwe, Ameide (B. Schouten, D. Bouw, De Dompchoorn 24(4): 55).

■ H.J. Lichtenbeld, Valparaisodreef 47, 3563 VL Utrecht.

Dia van Kauw met mens gezocht

Voor een Spaans proefschrift wordt een dia gezocht van een Kauw zittend op de hand van een mens.

Ook andere dia's die verband houden met het contact tussen Kauw en mens zijn welkom.

Berichten hierover graag naar Miss Maria Luisa Rivera Silva, Parque Nacional de Doñana, C.A. Acebuche, 21760 Matalascañas, Huelva, Spanje, fax: 09-34-55-43.00.66.

Nestkastverslag Edese Bos 1989

In 1989 werden de nestkastcontroles uitgevoerd door de afdeling Ede-Wageningen van de Jeugdbond voor Natuur- en Milieustudie. Er hingen 122 nestkasten, waarvan 118 stuks van hout. Twintig nestkasten werden niet bewoond. Koolmees en Pimpelmees bewoonden het grootste deel, maar ook werden Zwarte Mees (4), Matkop (1), Boomklever (3), Grote Bonte Specht en Bosuil aangetroffen.

Opvallend was dat de trekvogels (Bonte Vliegenvanger en Gekraagde Roodstaart) in 1989 ontbraken. Bij de Boomklever kwamen bij legfels van zes en zeven eieren bij beide legfels slechts twee jongen groot. Het verslag bevat negen bladzijden en is voor belangstellenden kosteloos verkrijgbaar bij de samensteller van het verslag. Zie onderstaand adres.

■ Paul van Oostveen, Breheven 28, 6721 SN Bennekom.

Raad van State verbiedt jacht

De Raad van State heeft geen toestemming gegeven aan de Jagersvereniging 'Schouwen-Duiveland' om door te gaan met de jacht in de 'Kop van Schouwen'. De Raad van State deelt hiermee het standpunt van de Stichting Duinbehoud en de Vogelbescherming. Deze twee milieu-organisaties zijn van mening, dat de jacht in Kop van Schouwen moet worden stopgezet, totdat de Kroon een definitieve uitspraak heeft gedaan over de toelaatbaarheid van jacht in een natuurmonument.

In 1978/1979 zijn de particuliere gronden in en rond het duingebied de Kop van Schouwen aangewezen als beschermd natuurmonument. In 1988 zijn hier de staatsgronden aan toegevoegd en zo is een groot, aaneengesloten natuurmonument ontstaan. Dit gebied staat bekend om zijn grote rijkdom aan flora en fauna. In het gebied vinden wij onder andere de plantesoorten Parnassia, Fraai Duizendguldenkruid, Moeraswespenorchis, Grote Keverorchis en diverse mossen en korstmossen. Diersoorten die er voorkomen, zijn onder andere Ree, Wezel, Hermelijn, Roodborsttapuit, Grauwe Klauwier, Ransuil, Wulp en Waterral. In de winter vervult het gebied een belangrijke functie als rust- en foerageergebied voor de Houtsnip en de Sperwer. De jacht, die elk jaar weer plaatsvindt, is in dit natuurgebied steeds meer aan kritiek onderhevig. Steeds meer mensen beginnen in te zien, dat je in een natuurgebied de natuur zijn gang moet laten gaan. Naar de mening van de Stichting Duinbehoud en de Vogelbescherming is het reguleren van het aantal dieren door de jacht in een natuurgebied alleen in noodgevallen toelaatbaar. Bijvoorbeeld wanneer er onevenredig veel schade optreedt in de omgeving van het natuurgebied en er geen andere mogelijkheid is om die schade te voorkomen. Tot op heden is er van dergelijke schade geen sprake geweest.

Desondanks heeft het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij afgelopen jaar gemeend om een nieuwe vergunning voor de jacht in de Kop van Schouwen af te geven aan de jagersvereniging. Tegen deze vergunningverlening zijn de Stichting Duinbehoud en de Vogelbescherming in beroep gegaan vanwege de schade aan natuur en landschap door de jacht. Omdat het hier een natuurgebied betreft dat valt onder de Natuurbeschermingswet, heeft het beroep van de Stichting Duinbehoud en de Vogelbescherming een schorsende werking. Dat wil zeggen, zolang de Kroon geen definitieve uitspraak heeft gedaan over het geschil tussen de jagersvereniging, het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij en de milieu-organisaties, mag er niet worden gejaagd. Een uitzondering wordt alleen gemaakt, wanneer de jagers kunnen aantonen dat jacht beslist noodzakelijk is. Dit is de jagers, gezien de uitspraak van de Raad van State, dus niet gelukt.

Met het besluit van de Raad van State zijn de Stichting Duinbehoud en de Vogelbescherming zeer tevreden. Alleen dit jaar al wordt hierdoor het leven gered van 2500 Konijnen, 500 Fazanten, 70 Houtsnippen, 270 Eksters, 230 Houtdui-

ven, 100 Zwarte Kraaien, 30 Vlaamse Gaaien, 70 katten, 150 Wilde Eenden, 10 Slobeenden, 50 Hazen en 50 Reeën. Deze dieren zouden anders door de jagersvereniging zijn doodgeschoten. Nog belangrijker echter zijn, volgens de Stichting Duinbehoud en de Vogelbescherming, de perspectieven op de langere termijn. Met het besluit van de Raad van State wordt de bewijslast om te jagen duidelijk bij de jagers gelegd. Zij moeten voortaan aantonen, dat jacht in een natuurmonument beslist noodzakelijk is. Een bewijs, dat in de praktijk nog vrijwel nooit is geleverd. De uitspraak van de Raad van State biedt volgens beide milieu-organisaties goede perspectieven om ook de jacht in andere natuurmonumenten aan te pakken.